

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-05-22

Diarienummer 0292/19

Handläggare Ingela Andersson

Telefon: 031 367 9461

E-post: ingela.andersson@socialresurs.goteborg.se

Svar på remiss om ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet

Förslag till beslut

Social resursnämnd bifaller remissen angående *Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet* med hänvisning till synpunkter och förslag som beskrivs i detta utlåtande.

Social resursnämnd beslutar att översända förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till regeringskansliet.

Sammanfattning

Social resursnämnd har getts möjlighet att yttra sig över *Promemoria om ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet* (A2019/00521/JÄM).

Förvaltningen tillstyrker utredningens förslag att skapa en förordning för statsbidragen med syfte att förenkla och förtydliga. Förvaltningen delar analysen att bidrag i vissa fall använts för att subventionera skyddat boende, vilket är ett problem.

Förvaltningen ser också positivt på utredningens förslag att en utredare ska få i uppdrag att undersöka hur kommuner finansierar skyddat boende.

Ekonomiska konsekvenser

De statliga bidrag som lokala ideella aktörer inom området kan söka har stor påverkan på dessa aktörers förutsättningar att erbjuda utsatta tjejer och kvinnor ett fullgott stöd i en mycket utsatt situation. Bidrag, oavsett om det är på statlig eller kommunal nivå, får inte finansiera den del av verksamheten som erbjuder skyddat boende, utan får enbart användas för icke-ekonomisk verksamhet, som till exempel rådgivning, samtalsstöd och opinionsbildning. Utredningen visar att det är svårt för de ideella jourerna att särskilja verksamheter på detta sätt, vilket i praktiken innebär att skyddat boende i vissa fall subventioneras av statliga och/eller kommunala bidrag. Den verkliga kostnaden för skyddat boende blir då inte synlig för socialtjänsten.

En ny modell för statsbidrag syftar bland annat till att tydliggöra de statliga bidragen och vad de kan användas för. I promemorian förespråkas även att *"en lämplig aktör får i uppdrag att undersöka hur kommunerna anlitar enskilda verksamheter och finansierar insatsen skyddat boende"*. Detta skulle kunna få ekonomiska konsekvenser för kommunen, men framför allt skulle det vara bra att de olika finansieringskällorna renodlas.

Barnperspektivet

Att det finns ett välfungerande och kompetent stöd till tjejer och kvinnor som utsätts för våld är av stor vikt både för offren själva och för deras barn. Ett tydligt och välutformat stöd är därför av vikt även ur ett barnperspektiv.

Mångfaldsperspektivet

En ny och förenklad modell för statsbidrag kommer sannolikt att vara till hjälp för alla ideella aktörer, men kanske i synnerhet de som kan ha svårare att navigera i krångliga och onödigt byråkratiska administrativa system, till exempel personer med utländsk bakgrund. Förvaltningen ser därför att en förenklad modell kan ha en positiv effekt ur ett mångfaldsperspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Som promemorian beskriver är det av stor vikt att samhället tar ansvar för att ge skydd och stöd åt våldsutsatta kvinnor och deras barn. Man konstaterar också att det länge fallit på ideella aktörer att komplettera det skydd som kommunerna erbjuder. Att förtydliga statliga bidrag till dessa aktörer är ett av flera syften med en ny modell för statsbidrag, vilket bör få en positiv effekt på de ideella aktörer som berörs, och i förlängningen på utsatta tjejer och kvinnor.

Miljöperspektivet

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

En kartläggning från Socialstyrelsen från 2013 visade att 71 procent av landets skyddade boenden drivs av ideella organisationer.

I Göteborg finns en kommunal kvinnojour (Kriscentrum för kvinnor) och ett flertal ideella kvinno- och tjejjourer. Under 2019 har fem ideella kvinnojourer som bedriver skyddat boende beviljats verksamhetsbidrag från Göteborgs Stad. Det finns även ett flertal andra aktörer med andra stödinsatser till utsatta tjejer och kvinnor.

Promemorian lyfter de olika finansieringsmodeller som finns för ideella aktörer inom området. I vissa fall sker ersättning med föreningsbidrag, i andra genom partnerskapsavtal (IOP), och ibland genom upphandlingsförfarande.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2019-06-10.

Bilagor

1. Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet.

Ärendet

Nämnden har att ta ställning till remissvar om Arbetsmarknadsdepartementets promemoria om en ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet.

Remisstiden som angetts är 2019-05-03 – 2019-08-15.

Beskrivning av ärendet

Barn-, äldre- och jämställdhetsministern gav i januari 2018 i uppdrag till en utredare att för Socialdepartementets räkning se över formerna och villkoren för statens bidrag till kvinno- och tjejjourer. Från april 2019 ingår dessa frågor i Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde. Utredaren har i bifogad promemoria lämnat förslag till en ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet.

I dagsläget fördelar Socialstyrelsen tre olika bidrag för lokala organisationer och ett till riksorganisationer inom området. Det finns även andra näraliggande bidrag från andra myndigheter. Detta innebär en onödigt tung administrativ börda både för de som söker och de som ger bidrag.

Bidrag, oavsett om de är statliga eller kommunala, får inte finansiera den del av verksamheten som erbjuder skyddat boende, utan får enbart användas för icke-ekonomisk verksamhet. I praktiken har det visat sig svårt att särskilja verksamheter på detta sätt, vilket innebär att det skyddade boendet i vissa fall subventioneras av föreningsbidrag. Den verkliga kostnaden för skyddat boende blir då inte synlig för socialtjänsten. Utredningen lämnar därför förslag som syftar till att det offentligas ansvar för brottsofferstöd inte ska undergrävas.

Utredningen gör bedömningen att statens bidrag till ideella organisationer som bedriver verksamhet med huvudsakliga ändamål att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor bör samlas i en förordning och även bör omfatta stöd till vissa brottsoffer oavsett kön och könstillhörighet. Promemorian innehåller därför förslag för att skapa långsiktiga ekonomiska förutsättningar för dessa aktörer.

Förslaget är att skapa en ny förordning som sammanför befintliga statsbidrag som Socialstyrelsen fördelar på till ideella organisationer som bedriver verksamhet med huvudsakligt ändamål att stödja brottsoffer eller att förebygga eller motverka brott inom ett eller flera av områdena nedan:

- Våld mot kvinnor
- Våld i nära relationer
- Hedersrelaterat våld och förtryck
- Prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Bidraget ska få lämnas på två år och vara riktat till organisationernas arbete både som röstbärare och som kompletterande medborgarservice.

Utredningen föreslår också att en lämplig aktör får i uppdrag att undersöka hur kommunerna anlitar enskilda verksamheter och finansierar insatsen skyddat boende.

Göteborgs Stad ger verksamhetsbidrag till sex ideella kvinnojourer som erbjuder skyddat boende och till fyra andra organisationer som arbetar med stödinsatser till samma

målgrupp. Staden har också riktade medel med syfte att stärka jourerna inom vissa utvecklingsområden. Det finns också bidrag för vissa icke biståndsbedömda platser som kan användas exempelvis av papperslösa kvinnor. Förutom det sistnämnda bidraget syftar föreningsbidraget inte till att finansiera skyddat boende utan till att stärka rollen som röstbärare och arbetet med kvinnorna i eller utanför boendet som har behov av samtalsstöd, rådgivning och speciellt stöd till barn.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att promemorian på ett grundligt och kompetent vis beskriver vikten av att det finns ideella aktörer inom brottsofferområdet, utmaningen att finansiera de tjänster dessa aktörer erbjuder, och effekterna de nuvarande statsbidragen haft.

Förvaltningen ser positivt på utredningens förslag att förenkla och sammanföra statsbidragen. Ideella aktörer har små marginaler och ont om resurser att lägga på ett onödigt krångligt bidragssystem. Ett förenklat och tydligare statsbidrag underlättar också för kommunen att avgöra hur vårt stöd ska riktas för att få bästa möjliga effekt.

Förvaltningen är positiv till att statsbidraget kan lämnas på två år, vilket kan bidra till ökad ekonomisk stabilitet för de ideella aktörerna.

Som utredningen lyfter har det visat sig svårt för ideella jourer att rent administrativt och redovisningstekniskt särskilja den del av verksamheten som är ett skyddat boende (ekonomisk verksamhet) och den del som handlar om mer generellt stöd (icke-ekonomisk verksamhet), då de allra flesta som arbetar i jourerna har delade uppdrag och gör det som behövs i verksamheten. Det kan ifrågasättas om det i vissa fall alls går att göra denna gränsdragning på ett adekvat sätt.

Eftersom både statliga och kommunala bidrag ska gå till den icke-ekonomiska verksamheten kan utvecklingen bli att kraven på jourerna blir än större om en redovisning som separerar dessa delar. Ett problem i detta, i relation till den kommunala bidragsgivningen, är att jourer har svårt att finansiera det skyddade boendet enbart med platsavgifter. Detta kan både bero på att de konkurrerar med ett billigare kommunalt skyddat boende, eller på upp- och nergångar i efterfrågan på platser. Denna svårighet löses inte i sig av att ställa ett tydligt krav att bidrag ska gå till den icke-ekonomiska verksamheten. Frågan om vem och hur vi ska betala för det skyddade boendet kvarstår.

Förvaltningen är därför mycket positiv till förslaget att en lämplig aktör ges i uppdrag att undersöka hur kommuner anlitar enskilda verksamheter och finansierar insatsen skyddat boende.

Social resursförvaltning

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör